

ZAKON

O ZAŠTITI OD POŽARA

("Sl. glasnik RS", br. 111/2009 i 20/2015)

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se sistem zaštite od požara, prava i obaveze državnih organa, organa autonomne pokrajine i organa jedinica lokalne samouprave, privrednih društava, drugih pravnih i fizičkih lica, organizacija vatrogasne službe, nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i druga pitanja od značaja za sistem zaštite od požara.

Odredbe ovog zakona shodno se primenjuju i na zaštitu od eksplozija.

Sistem zaštite od požara

Član 2

Sistem zaštite od požara (u daljem tekstu: zaštita od požara) obuhvata skup mera i radnji za planiranje, finansiranje, organizovanje, sprovođenje i kontrolu mera i radnji zaštite od požara, za sprečavanje izbijanja i širenja požara, otkrivanje i gašenje požara, spasavanje ljudi i imovine, zaštitu životne sredine, utvrđivanje i otklanjanje uzroka požara, kao i za pružanje pomoći kod otklanjanja posledica prouzrokovanih požarom.

Subjekti zaštite od požara

Član 3

Subjekti zaštite od požara su državni organi, organi autonomne pokrajine, organi jedinica lokalne samouprave, privredna društva, druga pravna i fizička lica.

Pojmovi

Član 4

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) požar je proces nekontrolisanog sagorevanja kojim se ugrožavaju život i zdravlje ljudi, materijalna dobra i životna sredina;

2) eksplozija je proces naglog sagorevanja koji nastaje kao posledica upotrebe zapaljivih tečnosti, zapaljivih gasova i ostalih gorivih materija koje sa vazduhom mogu stvoriti eksplozivnu smešu eksplozivnih materija praćenu udarnim talasom pritiska produkata sagorevanja i porastom temperature, kojim se ugrožavaju život i zdravlje ljudi i materijalna dobra;

- 3) havarija je razaranje osnovnih sklopova postrojenja u privrednim, javnim i drugim objektima koje predstavlja opasnost za život i zdravlje ljudi, za materijalna dobra i izbijanje požara;
- 4) spasavanje predstavlja intervenciju vatrogasno-spasilačkih i vatrogasnih jedinica radi zaštite ljudskih života, telesnog integriteta i materijalnih dobara prilikom požara, havarija i drugih vanrednih događaja, u skladu s posebnim zakonom;
- 5) karakteristike reakcije materijala na požar su doprinosi materijala razvoju požara usled sopstvene razgradnje do koje dolazi izlaganjem tog materijala standardom definisanim ispitnim uslovima, koje se ogledaju kroz klasu zapaljivosti, emisiju dima, otkapavanje i/ili druga očekivana svojstva, koja ugrožavaju evakuaciju;
- 6) otpornost na požar je sposobnost objekta ili dela objekta da za utvrđeno vreme ispunjava zahtevanu nosivost (R) i/ili integritet (E) i/ili toplotnu izolaciju (I) i/ili drugo očekivano svojstvo, kako je propisano standardima o ispitivanju i klasifikaciji otpornosti na požar;
- 7) evakuacioni put iz objekta je put koji vodi od bilo koje tačke u objektu do spoljnog prostora ili sigurnog i bezbednog prostora u objektu;
- 8) koridor evakuacije čine građevinske konstrukcije zgrade kojima se ograničavaju prostorije za komunikaciju (hodnici, tampon-prostorije, stepeništa, vetrobrani, ulaz i sl.) i tako sprečava prodor plamena i dima iz prostorija za boravak i drugih prostorija ugroženih požarom, a koje imaju takve karakteristike (otpornost i reakcija na požar, širina, visina i dr.) da omogućavaju da osobe zatečene u požaru mogu sigurno i bezbedno (samostalno ili uz pomoć spasioca) napustiti objekat;
- 9) zaštitni sistemi i uređaji su sistemi u funkciji bezbednosti ljudi koji borave u objektu, objekta i vatrogasaca - spasilaca (stabilni sistemi za gašenje požara, stabilni sistemi za dojavu požara, stabilni sistemi za detekciju eksplozivnih i zapaljivih gasova, sistemi za kontrolu dima i toplote, sigurnosni sistemi napajanja, instalacije hidrantske mreže za gašenje požara, kao i mobilni uređaji za gašenje požara);
- 10) stambeni, odnosno stambeno poslovni objekat jeste objekat koji ima više od 80% korisne površine namenjene za stanovanje i prateće sadržaje (prostorije za garažiranje vozila, stansarske ostave, podstanicu grejanja, hodnike, stepeništa, liftovska okna i sl.) i u kome ostatak čini poslovni prostor;
- 11) poslovni, odnosno poslovno stambeni objekat jeste objekat koji ima više od 80% korisne površine namenjene za poslovanje (prodaju, kupovinu, usluge i sl.) i u kome su ostale prostorije stambene i/ili javne namene;
- 12) objekat javne namene jeste objekat koji ima više od 80% korisne površine namenjene za okupljanje ljudi (ugostiteljski objekti za smeštaj - izuzev kampa, kuće i stana za odmor, soba za iznajmljivanje, ugostiteljski objekti za ishranu i piće - izuzev kioska i sličnih objekata, obrazovni, kulturni, sportski, religiozni, i slični objekti, autobuski, železnički, avio-terminali, putnička pristaništa i sl.) i u kome su ostale prostorije stambene i/ili poslovne namene;
- 13) procena opasnosti od požara jeste deo glavnog projekta zaštite od požara odnosno deo tehničke dokumentacije za izgradnju objekata kojim se utvrđuju zahtevi u pogledu mera zaštite od požara za konstrukciju, materijale, instalacije i potreba za opremanjem zaštitnim sistemima i uređajima, kada to nije utvrđeno propisom;

14) tehnička dokumentacija jeste skup projekata koji čine projekat za izvođenje u smislu zakona koji uređuje izgradnju, a koji se izrađuju za potrebe izgradnje, dogradnje i rekonstrukcije objekata;

15) dobrovoljna vatrogasna društva jesu udruženja osnovana radi organizovanog dobrovoljnog učešća građana u sprovođenju zaštite od požara, spasavanju ljudi i imovine;

16) vatrogasni savezi (opštinski, gradski, okružni, pokrajinski i Vatrogasni savez Srbije) su stručne i humanitarne organizacije od posebnog interesa osnovane u cilju organizovanog i jedinstvenog učešća u ostvarivanju zaštite od požara, njihovih zajedničkih ciljeva i razvijanja svesti o značaju zaštite od požara, u okviru kojih deluju dobrovoljna vatrogasna društva i dobrovoljne vatrogasne jedinice.

Način ostvarivanja zaštite od požara

Član 5

Zaštita od požara ostvaruje se:

- 1) organizovanjem i pripremanjem subjekata zaštite od požara za sprovođenje zaštite od požara;
- 2) obezbeđivanjem uslova za sprovođenje zaštite od požara;
- 3) preduzimanjem mera i radnji za zaštitu i spasavanje ljudi, materijalnih dobara i životne sredine prilikom izbijanja požara;
- 4) nadzorom nad primenom mera zaštite od požara.

Obaveze subjekata zaštite od požara

Član 6

Subjekti zaštite od požara dužni su da postupaju u skladu s obavezama utvrđenim ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega, da primenjuju mere zaštite od požara i eksplozija propisane zakonom, podzakonskim propisima i opštim aktima, da obezbede primenu planova zaštite od požara i drugih akata i odgovorni su za svaku aktivnost kojom menjaju ili mogu promeniti stanje i uslove zaštite od požara.

Subjekti zaštite od požara dužni su da angažovanjem raspoloživih ljudskih i materijalnih resursa učestvuju u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine ugroženih požarom, ako to mogu da učine bez opasnosti za sebe ili drugoga.

Član 6a

U cilju sticanja znanja, veština i navika neophodnih za unapređivanje i učvršćivanje pozitivnih stavova i ponašanja značajnih za zaštitu od požara dece i učenika, nadležne školske i predškolske ustanove dužne su da u okviru školskih i predškolskih programa utvrde i sprovedu program edukacije o zaštiti od požara.

Nadzor nad utvrđivanjem i sprovođenjem programa edukacije o zaštiti od požara sprovodi ministarstvo nadležno za poslove prosvete.

Načelo zaštite

Član 7

Osnovni cilj propisanih mera zaštite od požara jeste zaštita života ljudi, telesnog integriteta, materijalnih dobara i životne sredine.

Načelo prevencije

Član 8

Prevencija zaštite od požara obezbeđuje se planiranjem i sprovođenjem preventivnih mera i radnji tako da se što efikasnije spreči izbijanje požara, a da se u slučaju izbijanja požara rizik po život i zdravlje ljudi i ugrožavanje materijalnih dobara kao i ugrožavanje životne sredine svede na najmanju moguću meru i požar ograniči na samom mestu izbijanja.

Načelo stalnosti

Član 9

Zaštita od požara se organizuje i neprekidno sprovodi na svim mestima i u svim objektima koji su izloženi opasnosti od požara.

Načelo jačanja svesti

Član 10

Subjekti zaštite od požara podstiču, usmeravaju i obezbeđuju jačanje svesti o značaju zaštite od požara kroz sistem obrazovanja i vaspitanja, naučno-istraživačkog i tehnološkog razvoja, usavršavanja u procesu rada, kao i javnog informisanja.

Načelo javnosti

Član 11

Državni organi, organi autonomne pokrajine, organi jedinice lokalne samouprave, privredna društva i druga pravna lica dužni su da obaveštavaju javnost o stanju zaštite od požara i čine dostupnim potrebne informacije, u skladu sa zakonom.

Načelo saradnje

Član 12

Subjekti zaštite od požara dužni su da međusobno razmenjuju informacije od značaja za zaštitu od požara i usklade aktivnosti od značaja za zaštitu od požara.

Republika Srbija saraduje u oblasti zaštite od požara sa drugim državama i međunarodnim organizacijama.

Načelo solidarnosti

Član 13

Subjekti zaštite od požara dužni su da međusobno pomažu jedni drugima u otklanjanju posledica požara.

Načelo odgovornosti

Član 14

Odgovorna lica u državnim organima, organima autonomne pokrajine i organima jedinice lokalne samouprave, privredna društva i druga pravna i fizička lica odgovorna su za sprovođenje mera zaštite od požara.

II PLANIRANJE I ORGANIZOVANJE ZAŠTITE OD POŽARA

Strategija zaštite od požara

Član 15

Strategiju zaštite od požara (u daljem tekstu: Strategija) donosi Vlada.

Strategijom se utvrđuje stanje u oblasti zaštite od požara i mere koje treba preduzeti.

Strategija se donosi za period od najmanje pet godina i sadrži naročito:

- 1) opis i ocenu stanja u oblasti zaštite od požara;
- 2) osnovne ciljeve i kriterijume za sprovođenje zaštite od požara u celini, po oblastima i prostornim celinama sa prioriternim merama zaštite;
- 3) uslove za primenu najpovoljnijih privrednih, tehničkih, tehnoloških, ekonomskih i drugih mera za zaštitu od požara;
- 4) dugoročne i kratkoročne mere za sprečavanje izbijanja, ublažavanja posledica požara i kontrolu sprovođenja mera zaštite od požara;
- 5) način obezbeđivanja sredstava za zaštitu od požara.

Član 16

(Brisano)

Ministarstvo unutrašnjih poslova

Član 17

Ministarstvo unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: Ministarstvo), u okviru svog delokruga, obavlja poslove značajne za sprovođenje zaštite od požara.

Ministarstvo obavlja poslove koji se odnose na:

- 1) planiranje, organizovanje i sprovođenje mera zaštite od požara;
- 2) preventivne mere za sprečavanje izbijanja požara i ublažavanja posledica požara;
- 3) nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega, planova zaštite od požara i drugih akata koji se odnose na zaštitu od požara;
- 4) stručno osposobljavanje pripadnika vatrogasno-spasilačkih jedinica;
- 5) školovanje i usavršavanje lica za obavljanje poslova zaštite od požara;
- 6) izradu Strategije;
- 7) saradnju s ostalim subjektima zaštite od požara;
- 8) druge poslove u oblasti zaštite od požara određene zakonom.

Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije

Član 18

Ministarstvo odbrane obavlja poslove koji se odnose na uređivanje, planiranje, organizovanje, sprovođenje i kontrolu zaštite od požara i eksplozija u Ministarstvu odbrane i Vojski Srbije u skladu s odredbama ovog zakona, zakona kojim se uređuje sistem odbrane Republike Srbije i propisima donetim na osnovu zakona.

Autonomna pokrajina

Član 19

Autonomna pokrajina u okviru nadležnosti utvrđenih Ustavom i zakonom, obezbeđuje uslove za sprovođenje mera zaštite od požara i pružanje pomoći kod otklanjanja odnosno ublažavanja posledica prouzrokovanih požarom i donosi akte za unapređenje stanja zaštite od požara.

Plan zaštite od požara autonomne pokrajine

Član 20

Autonomna pokrajina donosi Plan zaštite od požara koji sadrži naročito:

- 1) prikaz postojećeg stanja zaštite od požara;
- 2) procenu ugroženosti od požara;
- 3) organizaciju zaštite od požara;
- 4) predlog tehničkih i organizacionih mera za otklanjanje nedostataka i unapređenje stanja zaštite od požara;
- 5) proračun potrebnih finansijskih sredstava;

6) propisane proračunske i grafičke priloge.

Na Plan zaštite od požara, uključujući i njegove izmene i dopune, pribavlja se saglasnost Ministarstva.

Jedinica lokalne samouprave

Član 21

Jedinica lokalne samouprave u okviru nadležnosti utvrđenih Ustavom i zakonom organizuje i obezbeđuje uslove za sprovođenje mera zaštite od požara i pružanje pomoći kod otklanjanja odnosno ublažavanja posledica prouzrokovanih požarom i donosi akte za unapređenje stanja zaštite od požara.

Plan zaštite od požara jedinice lokalne samouprave

Član 22

Jedinica lokalne samouprave donosi Plan zaštite od požara koji sadrži naročito:

- 1) prikaz postojećeg stanja zaštite od požara;
- 2) procenu ugroženosti od požara;
- 3) organizaciju zaštite od požara;
- 4) predlog tehničkih i organizacionih mera za otklanjanje nedostataka i unapređenje stanja zaštite od požara;
- 5) proračun potrebnih finansijskih sredstava;
- 6) propisane proračunske i grafičke priloge.

Na Plan zaštite od požara, uključujući i njegove izmene i dopune, pribavlja se saglasnost Ministarstva.

Kategorizacija prema ugroženosti od požara

Član 23

U cilju utvrđivanja odgovarajuće organizacije i preduzimanja mera potrebnih za uspešno funkcionisanje i sprovođenje zaštite od požara, Ministarstvo vrši kategorizaciju objekata, delatnosti i zemljišta prema ugroženosti od požara u zavisnosti od tehnološkog procesa koji se u njima odvija; vrste i količine materijala koji se proizvodi, prerađuje ili skladišti; vrste materijala upotrebljenog za izgradnju objekta; značaja i veličine objekta i vrste biljnog pokrivača.

Objekti, delatnosti i zemljišta razvrstavaju se u sledeće kategorije:

- 1) sa visokim rizikom od izbijanja požara - prva kategorija ugroženosti od požara;
- 2) sa povećanim rizikom od izbijanja požara - druga kategorija ugroženosti od požara;

3) sa izvesnim rizikom od izbijanja požara - treća kategorija ugroženosti od požara.

Na rešenje o kategorizaciji iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, Ministarstvo odbrane vrši kategorizaciju vojnih objekata i objekata koje koristi Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije.

Vlada propisuje osnove, merila i uslove kategorizacije iz stava 1. ovog člana.

Organizovanje zaštite od požara prema ugroženosti od požara

Član 24

Privredno društvo odnosno drugo pravno ili fizičko lice, koje je vlasnik odnosno korisnik objekta ili zemljišta sa visokim rizikom od izbijanja požara razvrstava se u prvu kategoriju ugroženosti od požara (u daljem tekstu: subjekat u prvoj kategoriji) i obavezno je da organizuje sprovođenje preventivnih mera zaštite od požara, obezbedi tehnički opremljenu i obučenu vatrogasnu jedinicu sa potrebnim brojem vatrogasaca i obezbedi adekvatnu opremu i uređaje za gašenje požara.

Privredno društvo odnosno drugo pravno ili fizičko lice, koje je vlasnik odnosno korisnik objekta ili zemljišta sa povećanim rizikom od izbijanja požara razvrstava se u drugu kategoriju ugroženosti od požara (u daljem tekstu: subjekat u drugoj kategoriji) i obavezno je da organizuje sprovođenje preventivnih mera zaštite od požara i stalno dežurstvo sa potrebnim brojem lica stručno osposobljenih za sprovođenje mera zaštite od požara i obezbedi adekvatnu opremu i uređaje za gašenje požara.

Privredno društvo odnosno drugo pravno ili fizičko lice, koje je vlasnik odnosno korisnik objekta ili zemljišta sa izvesnim rizikom od izbijanja požara razvrstava se u treću kategoriju ugroženosti od požara (u daljem tekstu: subjekat u trećoj kategoriji) i obavezno je da organizuje sprovođenje preventivnih mera zaštite od požara sa potrebnim brojem lica stručno osposobljenih za sprovođenje mera zaštite od požara i obezbedi adekvatnu opremu i uređaje za gašenje požara.

Razvrstavanje privrednih društava i drugih pravnih i fizičkih lica iz ovog člana vrši se rešenjem iz člana 23. ovog zakona.

Ministar nadležan za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: ministar) propisuje potrebnu tehničku opremljenost vatrogasne jedinice i broj vatrogasaca iz stava 1. ovog člana, kao i potreban broj lica stručno osposobljenih za sprovođenje zaštite od požara iz stava 2. ovog člana.

Angažovanje pravnog lica za obavljanje poslova

Član 25

Za obavljanje poslova iz člana 24. može se ugovorom angažovati privredno društvo odnosno drugo pravno lice koje ispunjava propisane uslove i ima ovlašćenje Ministarstva za obavljanje ovih poslova.

Ministar propisuje bliže uslove za obavljanje poslova iz člana 24. ovog zakona i uslove i način izdavanja i oduzimanja ovlašćenja iz stava 1. ovog člana.

Zaštita od požara u objektima posebne namene koje koristi Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije

Član 26

Poslove zaštite od požara u objektima posebne namene koje koristi Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije obavljaju nadležni vojni organi, pod uslovima koje propisuje ministar odbrane, a u skladu sa odredbama ovog zakona.

Plan zaštite od požara

Član 27

Subjekti u prvoj i drugoj kategoriji ugroženosti od požara obavezni su da donesu Plan zaštite od požara koji sadrži naročito:

- 1) prikaz postojećeg stanja zaštite od požara;
- 2) procenu ugroženosti od požara;
- 3) organizaciju zaštite od požara;
- 4) predlog tehničkih i organizacionih mera za otklanjanje nedostataka i unapređenje stanja zaštite od požara;
- 5) proračun potrebnih finansijskih sredstava;
- 6) propisane proračunske i grafičke priloge;
- 7) proračun maksimalnog broja ljudi koji se mogu bezbedno evakuisati iz objekta.

Subjekti iz stava 1. ovog člana dužni su da postupaju po proračunima iz Plana zaštite od požara.

U Planu zaštite od požara, pored podataka iz stava 1. ovog člana, bliže se prikazuju i podaci o broju vatrogasaca, tehničkoj opremljenosti i obučenosti vatrogasne jedinice, odnosno organizaciji preventivnih mera zaštite od požara, stalnog dežurstva i podaci o broju stručno osposobljenih lica za sprovođenje zaštite od požara.

Plan zaštite od požara (autonomne pokrajine, jedinica lokalne samouprave i subjekata iz stava 1. ovog člana) mora biti usklađen sa promenama nastalim kao posledica urbanističkih, tehničko-tehnoloških i drugih promena od značaja za zaštitu od požara kroz izmene i dopune plana zaštite od požara.

Na Plan zaštite od požara i izmene i dopune tog plana pribavlja se saglasnost Ministarstva.

Ministar propisuje način izrade i sadržaj planova zaštite od požara autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave i subjekata u prvoj i drugoj kategoriji.

Plan evakuacije i uputstva za postupanje u slučaju požara

Član 27a

Subjekti u prvoj, drugoj i trećoj kategoriji ugroženosti od požara moraju imati Plan evakuacije i uputstva za postupanje u slučaju požara, koji moraju biti istaknuti na vidljivom mestu.

Subjekti u trećoj kategoriji ugroženosti od požara Plan evakuacije i uputstva za postupanje u slučaju požara donose u skladu sa članom 28. ovog zakona.

Pravila zaštite od požara

Član 28

Privredno društvo odnosno drugo pravno ili fizičko lice, koje je vlasnik odnosno korisnik poslovnih, industrijskih i objekata javne namene i slobodnostojećih garaža, a koji nisu u obavezi da imaju Plan zaštite od požara prema članu 27. ovog zakona, kao i objekata u trećoj kategoriji ugroženosti od požara, i stambene zgrade donose Pravila zaštite od požara koja obuhvataju:

- 1) organizaciju tehnoloških procesa na način da rizik od izbijanja i širenja požara bude otklonjen, a da u slučaju njegovog izbijanja bude obezbeđena bezbedna evakuacija ljudi i imovine i sprečeno njegovo širenje;
- 2) zaštitu od požara u zavisnosti od namene objekta sa potrebnim brojem lica osposobljenih za obavljanje poslova zaštite od požara;
- 3) Plan evakuacije i uputstva za postupanje u slučaju požara;
- 4) način osposobljavanja zaposlenih za sprovođenje zaštite od požara;
- 5) prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih za sprovođenje preventivnih mera zaštite od požara;
- 6) proračun maksimalnog broja ljudi koji se mogu bezbedno evakuisati iz objekta.

Tačke 2), 4), 5) i 6) iz stava 1. ovog člana ne odnose se na obaveze stambene zgrade.

Plan evakuacije i uputstva za postupanje u slučaju požara iz stava 1. tačka 3) ovog člana moraju biti istaknuti na vidljivom mestu.

Subjekti iz stava 1. ovog člana dužni su da postupaju po proračunima iz Pravila zaštite od požara.

III MERE ZAŠTITE OD POŽARA

Zaštita od požara u planskim dokumentima

Član 29

Planski dokument, pored uslova propisanih posebnim zakonom koji uređuje oblast gradnje i uređenja prostora, u pogledu mera zaštite od požara i eksplozija, sadrži:

- 1) izvorišta snabdevanja vodom i kapacitet gradske vodovodne mreže koji obezbeđuju dovoljno količine vode za gašenje požara;
- 2) udaljenost između zona predviđenih za stambene i objekte javne namene i zona predviđenih za industrijske objekte i objekte specijalne namene;
- 3) pristupne puteve i prolaze za vatrogasna vozila do objekata;
- 4) bezbednosne pojaseve između objekata kojima se sprečava širenje požara i eksplozije, sigurnosne udaljenosti između objekata ili njihovo požarno odvajanje;
- 5) mogućnosti evakuacije i spasavanja ljudi.

Pre izrade planskih dokumenata nosilac posla na izradi planskog dokumenta dužan je da pribavi mišljenje Ministarstva, koje sadrži uslove zaštite od požara i eksplozija koje je potrebno predvideti predmetnim planskim dokumentima.

Osnovni zahtevi zaštite od požara prilikom projektovanja i izgradnje

Član 30

Prilikom projektovanja i izgradnje objekta, koji se gradi prema zakonu koji uređuje oblast planiranja i izgradnje, moraju se obezbediti osnovni zahtevi zaštite od požara tako da se u slučaju požara:

- 1) očuva nosivost konstrukcije tokom određenog vremena;
- 2) spreči širenje vatre i dima unutar objekta;
- 3) spreči širenje vatre na susedne objekte;
- 4) omogući sigurna i bezbedna evakuacija ljudi, odnosno njihovo spasavanje.

Smatra se da su osnovni zahtevi zaštite od požara iz stava 1. ovoga člana ispunjeni ukoliko su sprovedeni zahtevi zaštite od požara:

- 1) utvrđeni posebnim propisima, standardima i drugim aktima kojima je uređena oblast zaštite od požara i eksplozija;
- 2) utvrđeni procenom rizika od požara, kojom su iskazane mere zaštite od požara za konstrukciju, materijale, instalacije i opremanje zaštitnim sistemima i uređajima.

Ukoliko ispunjenost zahteva zaštite od požara nije moguće dokazati na način propisan u stavu 2. ovog člana, Ministarstvo može prihvatiti dokazivanje ispunjenosti zahteva zaštite od požara i prema stranim propisima i standardima, kao i prema priznatim metodama proračuna i modelima ukoliko su tim propisima predviđeni.

Ispunjenost osnovnih zahteva zaštite od požara prema priznatim metodama proračuna i modelima iz stava 3. ovog člana dokazuje se funkcionalnom probom sistema u realnim uslovima prilikom utvrđivanja podobnosti za upotrebu u pogledu sprovedenosti mera zaštite od požara iz člana 36. ovog zakona.

Odstupanje od osnovnog zahteva zaštite od požara moguće je ako je taj zahtev bliže uređen posebnim propisom.

Glavni projekat zaštite od požara

Član 31

Glavni projekat zaštite od požara je sastavni deo tehničke dokumentacije za izgradnju, dogradnju i rekonstrukciju objekata sa svim pripadajućim instalacijama, opremom i uređajima.

Glavni projekat zaštite od požara iz stava 1. ovog člana sadrži:

1) tehnički izveštaj (podatke o lokaciji objekta značajne za zaštitu od požara, opis objekta, procenu opasnosti od požara, podelu objekta na požarne sektore, definisanje evakuacionih puteva, kriterijume za izbor materijala za konstrukcije koje treba da budu otporne na požar, kriterijume za izbor materijala za enterijer za koji postoje posebni zahtevi u pogledu otpornosti na požar, procenu opasnosti od požara koja potiče od tehnološkog procesa i materija koje se u njima koriste ili skladište, opis instalacija za automatsko otkrivanje i dojavu požara, detekciju eksplozivnih i zapaljivih gasova, kao i opis stabilnih i mobilnih instalacija i uređaja za gašenje požara, evakuacione puteve za spasavanje lica i imovine, kriterijume za izbor mobilne opreme za gašenje požara, opis instalacija za fluide koji se koriste u objektu i dr.),

2) proračunske osnove (proračun požarnog opterećenja požarnih sektora, proračun kapaciteta evakuacionih puteva u objektu, proračun vremena potrebnog za evakuaciju ljudi i dr.),

3) grafičku dokumentaciju (situacioni plan sa ucrtanim susednim objektima i saobraćajnicama, osnove svih nivoa i krova, karakteristične podužne i poprečne preseke sa ucrtanim požarnim sektorima, dispoziciju procesne tehnološke opreme i opreme koja pripada instalacijama za gašenje požara, šeme sistema za otkrivanje i dojavu požara, gasnu detekciju, gromobranske instalacije, razvođe mašinskih instalacija za automatsko gašenje požara, sistem za odvođenje dima i toplote, sisteme za ventilaciju i dr.) i

4) predmer opreme i sredstava za zaštitu od požara.

Izuzetno od stava 1. ovog člana glavni projekat zaštite od požara ne mora biti sastavni deo tehničke dokumentacije ukoliko se osnovni zahtevi zaštite od požara iz člana 30. ovog zakona mogu sagledati kroz tehničku dokumentaciju za izgradnju, dogradnju i rekonstrukciju objekta.

Izrada Glavnog projekta zaštite od požara

Član 32

Glavni projekat zaštite od požara izrađuje privredno društvo odnosno drugo pravno lice koje je upisano u odgovarajući registar za obavljanje delatnosti izrade tehničke dokumentacije, koje ima ovlašćenje Ministarstva za izradu Glavnog projekta zaštite od požara i ima zaposlena lica sa licencom za izradu projekta zaštite od požara.

Licencu iz stava 1. ovog člana može dobiti lice koje ima:

- 1) najmanje visoku stručnu spremu tehničkog smera;
- 2) najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima projektovanja mera zaštite od požara ili njihovog nadzora;
- 3) položen stručni ispit iz oblasti zaštite od požara.

Ministar propisuje bliže uslove za dobijanje ovlašćenja za izradu Glavnog projekta zaštite od požara, kao i program i način polaganja stručnog ispita iz stava 2. tačka 3) ovog člana.

Ministarstvo vodi evidencije o izdatim ovlašćenjima i licencama iz stava 1. ovog člana.

Saglasnost Ministarstva

Član 33

Područne jedinice organa državne uprave u čijoj je nadležnosti zaštita od požara daju saglasnost na tehničku dokumentaciju u pogledu mera zaštite od požara, za izgradnju, rekonstrukciju i dogradnju objekata sa svim pripadajućim instalacijama, opremom i uređajima i to:

- 1) stambenih, stambeno-poslovnih i poslovnih objekata površine veće od 2.000 m² ili spratnosti P+4+Pk(PS) i preko, zgrada za stanovanje zajednica, hotela, motela i zgrada za trgovinu na veliko i malo površine veće od 400 m² ili spratnosti preko P+2, kao i restorana, barova i sličnih ugostiteljskih objekata;
- 2) objekata javne namene na drugom mestu nepomenutih;
- 3) velikih i srednjih garaža koje su samostalne ili velikih i srednjih garaža sa pripadajućim objektima;
- 4) objekata i prostora na kojima se proizvode, prerađuju i skladište hemikalije koje mogu izazvati požar ili eksploziju ili ugroziti zdravlje i bezbednost ljudi i materijalnih dobara;
- 5) objekata u čijim se pogonima proizvode, prerađuju ili obrađuju čvrste zapaljive materije, pri čemu nastaju eksplozivne smeše gasova, para i prašine;
- 6) stanica za snabdevanje gorivom motornih vozila ili plovila na sopstveni pogon, skladišnog kapaciteta do 500 m³ zapaljivih tečnosti;
- 7) industrijskih objekata, visokoregalnih skladišta, skladišnih objekata površine preko 1.500 m², kao i drugih skladišnih objekata određenih posebnim propisom;
- 8) elektroenergetskih postrojenja nazivnog napona od 20 i 35 kV i trafo-stanica na otvorenom snage preko 2000 kVA;
- 9) naftovoda, produktovoda i gasovoda koji nisu obuhvaćeni članom 34. stav 1. tačka 1);
- 10) objekata za skladištenje eksplozivnih materija do 1000 kg;
- 11) slobodnostojeće kotlarnice snage preko 50 kW;

12) objekata bazne i prerađivačke hemijske industrije, crne i obojene metalurgije, objekata za preradu kože i krzna, objekata za preradu kaučuka, objekata za proizvodnju celuloze i papira i objekata za preradu nemetaličnih mineralnih sirovina, objekata za proizvodnju biodizela;

13) silosa, graničnih prelaza, objekata kazнено-popravnih ustanova;

14) stadiona od 1.000 do 20.000 gledalaca, objekata u kategoriji visokih do 50 m;

15) hidroelektrana i hidroelektrana sa pripadajućom branom snage do 10 MW, termoelektrana snage do 10 MW i termoelektrana-toplana električne snage do 10 MW i dalekovoda i trafostanica napona do 110 kV;

16) objekata i postrojenja za pripremu vode za piće i objekata i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda;

17) kulturnih dobara od izuzetnog značaja i objekata u njihovoj zaštićenoj okolini i kulturnih dobara upisanih u Listu svetske kulturne baštine (osim pretvaranja zajedničkih prostorija u stan odnosno poslovni prostor u zaštićenoj okolini kulturnih dobara od izuzetnog značaja i kulturnih dobara upisanih u Listu svetske kulturne baštine);

18) postrojenja za tretman neopasnog otpada, spaljivanjem ili hemijskim postupcima određena posebnim propisom;

19) postrojenja za tretman opasnog otpada spaljivanjem, termičkim i/ili fizičkim, fizičko-hemijskim, hemijskim postupcima, kao i centralnih skladišta i/ili deponija za odlaganje opasnog otpada i regionalnih deponija odnosno deponija za odlaganje opasnog otpada, određena posebnim propisom;

20) pristaništa, luka;

21) objekata za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije (vetar, biogas, solarna energija, geotermalna energija, biomasa, deponijski gas, gas iz komunalnih otpadnih voda i dr.) i elektrana sa kombinovanom proizvodnjom, pojedinačne snage do 10 MW;

22) objekata, odnosno delova objekata unutar kojih se smešta telekomunikaciona oprema i sistemi.

Odredba stava 1. ovog člana odnosi se i na davanje saglasnosti na tehničku dokumentaciju koja sadrži izmene nastale u toku građenja objekta u odnosu na tehničku dokumentaciju na koju je data saglasnost, ukoliko te izmene utiču na bezbednost sa aspekta zaštite od požara i eksplozija.

Saglasnost iz st. 1. i 2. ovog člana pribavlja investitor, odnosno vlasnik objekta u proceduri propisanoj zakonom koji uređuje izgradnju.

Saglasnost iz stava 1. ovog člana za objekte posebne namene koje koristi Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije daje Ministarstvo odbrane, u skladu sa posebnim zakonom.

Saglasnost za posebne objekte

Član 34

Ministarstvo daje saglasnost na tehničku dokumentaciju u pogledu mera zaštite od požara, za izgradnju, rekonstrukciju i dogradnju objekata sa svim pripadajućim instalacijama, opremom i uređajima i to:

- 1) objekata za preradu nafte i gasa, međunarodnih i magistralnih produktovoda, gasovoda i naftovoda za transport, gasovoda nazivnog radnog natpritiska preko 20 bara, ukoliko prelaze najmanje dve opštine, skladišta nafte, gasa i naftnih derivata kapaciteta preko 500 m³, skladišta zapaljivih gasova preko 200 m³, kao i terminala za opasne terete i svih objekata ove namene u lukama odnosno pristaništima;
- 2) stadiona za 20.000 i više gledalaca, objekata visine 50 i više metara, objekata koji se bave proizvodnjom za vojne potrebe (namenska industrija);
- 3) hidroelektrana i hidroelektrana sa pripadajućom branom snage 10 i više MW, termoelektrana snage 10 i više MW i termoelektrana-toplana električne snage 10 i više MW i dalekovoda i trafostanica napona 110 i više kV;
- 4) aerodroma za javni vazdušni saobraćaj;
- 5) drumskih i železničkih tunela i metroa;
- 6) objekata za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije (vetar, biogas, solarna energija, geotermalna energija, biomasa, deponijski gas, gas iz komunalnih otpadnih voda i dr.) i elektrana sa kombinovanom proizvodnjom, pojedinačne snage 10 i više MW;
- 7) nuklearnih objekata i drugih objekata koji služe za proizvodnju nuklearnog goriva, radioizotopa, ozračivanje, uskladištenje radioaktivnih otpadnih materija za naučno-istraživačke svrhe;
- 8) objekata za skladištenje eksplozivnih materija preko 1000 kg.

Odredba stava 1. ovog člana odnosi se i na davanje saglasnosti na tehničku dokumentaciju koja sadrži izmene nastale u toku građenja objekta u odnosu na tehničku dokumentaciju na koju je data saglasnost, ukoliko te izmene utiču na bezbednost sa aspekta zaštite od požara i eksplozija.

Saglasnost iz stava 1. ovog člana pribavlja investitor, odnosno vlasnik objekta u proceduri propisanoj zakonom koji uređuje izgradnju.

Saglasnost iz stava 1. ovog člana za objekte posebne namene koje koristi Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije daje Ministarstvo odbrane, u skladu sa posebnim zakonom.

Saglasnost za deo objekta

Član 35

Saglasnost iz čl. 33. i 34. ovog zakona daje se za ceo objekat, a kada se objekat gradi po delovima za deo objekta, ako taj deo predstavlja ekonomsko-tehničku celinu i može se samostalno koristiti, odnosno ako će izgradnja celog objekta trajati duže.

Podobnost objekta za upotrebu

Član 36

Kada je predmet tehničkog pregleda u smislu zakona kojim se uređuje izgradnja objekat iz člana 34. ovog zakona, član komisije za tehnički pregled koji utvrđuje podobnost objekta za upotrebu u pogledu sprovedenosti mera zaštite od požara predviđenih u tehničkoj dokumentaciji je lice sa licencom zaposleno u organu državne uprave nadležnom za poslove zaštite od požara ovlašćeno za donošenje rešenja u delokrugu rada. Za potrebe ovog lica tehničke poslove obavljaju stručne osobe zaposlene u organu državne uprave nadležnom za poslove zaštite od požara.

Odredbe stava 1. ovog člana primenjuju se i na pojedine objekte iz člana 33. i to:

- 1) stambene, stambeno-poslovne i poslovne objekte, a koji spadaju u visoke objekte u skladu sa posebnim propisom;
- 2) zgrade za stanovanje zajednica, hotele, motele, restorane i objekte za trgovinu na veliko i malo, površine preko 2.000 m²;
- 3) noćne klubove i slične ugostiteljske objekte;
- 4) druge objekte javne namene površine preko 500 m²;
- 5) velike samostalne garaže;
- 6) objekte u kojima se proizvode, prerađuju i skladište hemikalije koje mogu izazvati požar ili eksploziju ili ugroziti zdravlje i bezbednost ljudi i materijalnih dobara;
- 7) objekte u čijim se pogonima proizvode, prerađuju ili obrađuju čvrste zapaljive materije, pri čemu nastaju eksplozivne smeše gasova, para i prašine;
- 8) stanice za snabdevanje gorivom motornih vozila ili plovila na sopstveni pogon, skladišnog kapaciteta do 500 m³ zapaljivih tečnosti;
- 9) industrijske objekte površine preko 3.000 m² i skladišne objekte površine preko 1.500 m², kao i sva visokoregalna skladišta;
- 10) elektroenergetska postrojenja nazivnog napona od 35 kV i trafo-stanice na otvorenom snage preko 10 MVA;
- 11) naftovode, produktovode i gasovode koji nisu obuhvaćeni članom 34. stav 1. tačka 1) ovog zakona;
- 12) objekte za skladištenje eksplozivnih materija do 1.000 kg;
- 13) slobodnostojeće kotlarnice snage preko 300 kW;
- 14) objekte bazne i prerađivačke hemijske industrije, crne i obojene metalurgije, objekte za preradu kaučuka, objekte za proizvodnju celuloze i papira, objekte za preradu nemetalčnih mineralnih sirovina i objekte za proizvodnju biodizela;
- 15) objekte kazneno-popravnih ustanova;

16) stadioni od 1.000 do 20.000 gledalaca;

17) trafostanice napona od 35 kV;

18) kulturna dobra od izuzetnog značaja i objekte u njihovoj zaštićenoj okolini i kulturna dobra upisana u Listu svetske kulturne baštine (osim pretvaranja zajedničkih prostorija u stan odnosno poslovni prostor u zaštićenoj okolini kulturnih dobara od izuzetnog značaja i kulturnih dobara upisanih u Listu svetske kulturne baštine);

19) postrojenja za tretman neopasnog otpada, spaljivanjem ili hemijskim postupcima, određena posebnim propisima;

20) postrojenja za tretman opasnog otpada spaljivanjem, termičkim i/ili fizičkim, fizičko-hemijskim, hemijskim postupcima, kao i centralna skladišta i/ili deponija za odlaganje opasnog otpada i regionalnih deponija odnosno deponije za odlaganje opasnog otpada, određena posebnim propisima;

21) pristaništa i luke;

22) objekte za proizvodnju energije iz biogasa i biomase i elektrane sa kombinovanom proizvodnjom, pojedinačne snage do 10 MW.

Lice iz stava 1. ovog člana utvrđuje podobnost objekta za upotrebu u pogledu sprovedenosti mera zaštite od požara rešenjem iz stava 1. u roku od 15 dana od dana dostavljanja zahteva od strane investitora.

Kada je predmet tehničkog pregleda objekat koji nije obuhvaćen st. 1. i 2. ovog člana, član komisije za tehnički pregled koji utvrđuje podobnost objekta za upotrebu u pogledu sprovedenosti mera zaštite od požara predviđenih u tehničkoj dokumentaciji je lice koje poseduje odgovarajuću licencu prema propisima iz zaštite od požara.

Objekat je podoban za upotrebu u pogledu sprovedenosti mera zaštite od požara ako je:

1) izgrađen u skladu s tehničkom dokumentacijom na koju je data saglasnost;

2) obezbeđen dokaz o karakteristikama konstrukcija kao i elementima konstrukcija koji treba da budu otporni prema požaru, dokaz o karakteristikama opreme, uređaja i instalacija sa posebnim karakteristikama prema požaru i eksploziji, kao i dokaz o karakteristikama materijala za enterijer i instalacije za koje se postavljaju posebni zahtevi u pogledu karakteristika prema požaru, materijalima koji se koriste ili skladište u tehnološkom procesu;

3) obezbeđen dokaz o ispravnom funkcionisanju i delovanju izvedenih instalacija i uređaja za automatsko otkrivanje i dojavu požara, gašenje požara i detekciju eksplozivnih i zapaljivih gasova, instalacija u zonama opasnosti od eksplozije, i instalacija za odvođenje dima i toplote;

4) obezbeđen dokaz o ispravnom funkcionisanju i delovanju izvedenih instalacija hidrantske mreže za gašenje požara, kao i mobilnih uređaja za gašenje požara;

5) obezbeđen dokaz o izvršenim merenjima i pregledu ugrađenih mašinskih, vodovodnih i električnih instalacija.

Dokaz iz stava 5. tačka 3) ovog člana izdaje ovlašćeno pravno lice - izvođač radova sa odgovarajućim ovlašćenjem za izvođenje posebnih sistema i mera zaštite od požara.

Dokaz iz stava 5. tačka 4) ovog člana izdaje ovlašćeno pravno lice iz člana 44. ovog zakona.

Tehnološki procesi

Član 37

Tehnološki procesi u kojima se koriste ili proizvode zapaljive tečnosti i gasovi ili eksplozivne materije obavljaju se u objektima ili delovima objekta koji su odvojeni od drugih proizvodnih i skladišnih objekata i prostora vatrootpornim zidovima koji onemogućavaju širenje požara.

Tehnološki procesi iz stava 1. ovog člana, kao i radovi s otvorenim plamenom u blizini zapaljivih tečnosti, gasova, eksplozivnih i drugih materija koje mogu izazvati požar, moraju biti organizovani na takav način da, zavisno od prirode i uslova rada, opasnost od požara bude otklonjena.

Objekti iz stava 1. ovog člana mogu se graditi samo na mestima gde se ne stvara opasnost od izbijanja požara u skladu sa odredbama posebnog zakona i tehničkih propisa.

Projektovanje i izvođenje posebnih sistema

Član 38

Projektovanje i izvođenje posebnih sistema i mera zaštite od požara u objektima u kojima se proizvode, prerađuju i skladište zapaljive tečnosti i gasovi, eksplozivne i druge materije koje mogu dovesti do požara i u drugim složenim objektima obavlja privredno društvo, odnosno drugo pravno lice koje je upisano u odgovarajući registar za delatnost projektovanja i izvođenja radova, zadovoljava posebne uslove u pogledu tehničke opremljenosti i ima zaposlena lica sa licencom za projektovanje i izvođenje posebnih sistema i mera zaštite od požara.

Stručni ispit za dobijanje licence iz stava 1. ovog člana polaže se pred komisijom Ministarstva.

Ministar propisuje program stručnog ispita, uslove za dobijanje licence, bliže uslove za dobijanje ovlašćenja za obavljanje poslova i posebne uslove tehničke opremljenosti iz stava 1. ovog člana, kao i visinu naknade za komisiju iz stava 2. ovog člana.

Spisak ovlašćenih pravnih lica koja obavljaju poslove iz stava 1. ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Ministarstvo vodi evidencije o izdatim ovlašćenjima i licencama iz stava 1. ovog člana.

Poslovi projektovanja i izvođenja posebnih sistema

Član 39

Pod projektovanjem i izvođenjem posebnih sistema i mera zaštite od požara iz člana 38. podrazumevaju se poslovi:

1) izrade projekata stabilnih sistema za gašenje požara i izvođenje ovih sistema;

- 2) izrade projekata stabilnih sistema za dojavu požara i izvođenje ovih sistema;
- 3) izrade projekata stabilnih sistema za detekciju eksplozivnih gasova i para i izvođenje ovih sistema;
- 4) izrade analiza o zonama opasnosti i određivanje ovih zona na mestima koja su ugrožena od nastanka eksplozivnih smeša zapaljivih gasova, para zapaljivih tečnosti i eksplozivnih prašina;
- 5) projektovanja i izvođenja električnih instalacija i uređaja za prostore ugrožene eksplozivnim atmosferama (zapaljivim gasovima, parama zapaljivih tečnosti i eksplozivnim prašinama);
- 6) projektovanja i izvođenja sistema za odvođenje dima i toplote.

Preventivne mere u objektima visokogradnje

Član 40

Objekat visokogradnje, u smislu posebnog propisa, u zavisnosti od vrste i namene mora biti projektovan, izgrađen, korišćen i održavan na način kojim se obezbeđuju uslovi za sigurnu evakuaciju ljudi.

Za finalnu obradu horizontalnih i vertikalnih površina koridora evakuacije u objektima iz stava 1. ovog člana mogu se upotrebljavati samo materijali koji imaju zahtevane karakteristike reakcije na požar u skladu sa propisima i standardima za koje se mora pribaviti dokaz o karakteristikama reakcije na požar izdat od nadležne ustanove u skladu sa posebnim propisima i dati ga na uvid nadležnom organu.

U objektima iz stava 1. ovog člana, način postavljanja instalacija i materijali za instalacije moraju imati odgovarajuće karakteristike u požaru u skladu sa propisima i standardima, i za to je potrebno pribaviti dokaz izdat od nadležne ustanove u skladu sa posebnim propisima i dati ga na uvid nadležnom organu.

Sve ugrađene instalacije u objektima moraju se održavati u ispravnom stanju i periodično kontrolisati u skladu sa tehničkim propisima i standardima na koje se ti propisi pozivaju.

Putevi, prolazi, platoi i slični prilazi objektima

Član 41

Na putevima, prolazima, platoima i sličnim prilazima objektima koji su predviđeni za prolaz vatrogasnih vozila ili evakuaciju ljudi i imovine ugroženih požarom nije dozvoljeno graditi ili postavljati objekte i druge zapreke.

Uređaji za otkrivanje i javljanje požara i uređaji za gašenje požara

Član 42

Pri projektovanju i izgradnji objekata kao što su hoteli, robne kuće, tržni centri, bioskopi, dečije ustanove, škole, visokoškolske ustanove, ustanove kulture, zdravstvene ustanove, sportske i koncertne dvorane, stadioni sa poslovnim prostorom, aerodromske zgrade i visoki objekti, obavezna je ugradnja sistema za otkrivanje i dojavu požara.

Pri projektovanju i izgradnji visokih objekata (osim stambenih objekata) obavezna je ugradnja sistema za gašenje požara.

Pri projektovanju i izgradnji objekata iz stava 1. ovog člana (osim visokih objekata) obavezna je izrada procene rizika na osnovu proračunske metode prema odgovarajućim tehničkim propisima i standardima u cilju utvrđivanja potrebe za ugradnjom stabilnih sistema za gašenje požara kada obaveza ugradnje nije definisana posebnim propisom.

Za objekte koji nisu obuhvaćeni stavom 1. obavezna je izrada procene rizika kojom se utvrđuje potreba za ugradnjom sistema za blagovremeno otkrivanje, dojavu i gašenje požara.

Održavanje instalacija i uređaja

Član 43

Instalacije i uređaji za automatsko otkrivanje i dojavu požara, gašenje požara, detekciju eksplozivnih i zapaljivih gasova, instalacije u zonama opasnosti od eksplozije, instalacije za odvođenje dima i toplote, instalacije hidrantske mreže za gašenje požara, kao i mobilni uređaji za gašenje požara moraju se održavati u ispravnom i funkcionalnom stanju, sprovođenjem odredbi tehničkih propisa, standarda i uputstava proizvođača.

Kontrolisanje instalacija i uređaja

Član 44

Ispravnost instalacija i uređaja za automatsko otkrivanje i dojavu požara, gašenje požara, detekciju eksplozivnih i zapaljivih gasova, instalacija u zonama opasnosti od eksplozije, instalacija za odvođenje dima i toplote, instalacija hidrantske mreže za gašenje požara, kao i mobilnih uređaja za gašenje požara mora se kontrolisati na svakih šest meseci od strane ovlašćenog pravnog lica.

Ministar propisuje posebne uslove za davanje i oduzimanje ovlašćenja, način davanja i oduzimanja ovlašćenja, posebne uslove tehničke opremljenosti, način i poslove kontrolisanja, sadržaj isprave o kontrolisanju kao i broj, stručnu spremu i uslove za zaposlena lica koji obavljaju poslove kontrolisanja iz stava 1. ovog člana.

Donošenje tehničkih propisa

Član 44a

Ministar donosi tehničke propise kojima se uređuju bezbednost i zaštita od požara i eksplozija na instalacijama i objektima uzimajući u obzir vrstu instalacija, specifičnost samog objekta, delatnost koja se u objektu obavlja i opasnost od požara i eksplozija za ljude i imovinu, kao i druge tehničke propise potrebne za sprovođenje ovog zakona.

Preventivne mere u prirodi

Član 45

Pri obavljanju poslova u prirodi koji mogu izazvati požar, a naročito prilikom upotrebe otvorenog plamena, moraju se sprovoditi mere zaštite od požara.

Zabrana loženja vatre u šumi

Član 46

Zabranjeno je loženje otvorene vatre u šumi i na udaljenosti od 200 m od ruba šume, izuzev na određenim i za to vidno obeleženim mestima, u skladu sa propisanim merama zaštite od požara.

Zaštićena područja

Član 47

Upravljač zaštićenog područja ustanovljenog na osnovu propisa koji uređuje zaštitu prirode dužan je da planom upravljanja tim područjem utvrdi preventivne mere zaštite od požara, shodno veličini zaštićenog područja, vrsti i nameni zemljišta ili objekata kojima upravlja.

Ako je zaštićeno područje iz stava 1. ovog člana u prvoj ili drugoj kategoriji ugroženosti od požara, upravljač zaštićenog područja će preventivne mere zaštite od požara utvrditi kroz Plan zaštite od požara iz člana 27. ovog zakona.

Na plan upravljanja iz stava 1. ovog člana pribavlja se saglasnost Ministarstva.

Smeštanje zapaljivog materijala

Član 48

Zapaljivi materijal ne sme se smeštati na prostoru koji nije udaljen najmanje 6 m od objekta ili dela objekta, ako tehničkim propisima nije drugačije određeno.

Žetveni radovi

Član 49

Privredno društvo, zemljoradnička zadruga, ustanova ili drugo pravno lice, preduzetnik i poljoprivrednik koji vrši žetvene radove dužan je da preduzme posebne mere zaštite strnih useva od požara.

Pod posebnim merama zaštite strnih useva od požara podrazumevaju se:

- 1) organizovanje stalnog dežurstva;
- 2) organizovanje osmatračke službe;
- 3) organizovanje službe veze i obaveštavanja;
- 4) opremanje mehanizacije odgovarajućom protivpožarnom opremom;
- 5) kontrola protivpožarne opreme;
- 6) kontrola ispravnosti mehanizacije;
- 7) kontrola uskladištavanja useva.

Ministar nadležan za poljoprivredu, uz saglasnost ministra, donosi propis kojim bliže uređuje mere zaštite od požara u poljoprivredi.

Spaljivanje na otvorenom prostoru

Član 50

Zabranjeno je spaljivanje ostataka strnih useva, spaljivanje smeća na otvorenom prostoru i spaljivanje biljnih ostataka.

Lice koje je radnjama iz stava 1. ovog člana izazvalo požar dužno je da vatrogasno-spasilačkoj jedinici nadoknadi troškove intervencije, u skladu s posebnim propisom.

Protivpožarna straža

Član 51

Protivpožarnu stražu dužno je da organizuje:

- 1) lice koje pretače zapaljive tečnosti ili zapaljive gasove u količini iznad 5 m³;
- 2) lice koje izvodi radove zavarivanja, rezanja i lemljenja, koristi otvoreni plamen ili alat koji prilikom korišćenja varniči u prostoriji koja nije posebno prilagođena za obavljanje tog posla ili na udaljenosti od 200 m od ruba šume;
- 3) organizator javnog skupa ili priredbe na kojoj postoji opasnost od izbijanja požara.

Pod protivpožarnom stražom iz stava 1. ovog člana podrazumeva se prisustvo lica stručno osposobljenih za sprovođenje mera zaštite od požara sa odgovarajućom protivpožarnom opremom.

Uslovi za obavljanje poslova zaštite od požara

Član 52

Pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa, posebne psihofizičke i zdravstvene sposobnosti, za obavljanje poslova zaštite od požara potrebni su sledeći uslovi:

- 1) za subjekte u prvoj kategoriji iz člana 24. stav 1. rukovodilac na poslovima preventive može biti lice koje je steklo najmanje 240 ESPB bodova na akademskim ili strukovnim studijama tehničko-tehnološke naučne oblasti, a rukovodilac vatrogasne jedinice mora imati najmanje prvi stepen visokog obrazovanja tehničko-tehnološke naučne oblasti;
- 2) za subjekte u drugoj kategoriji iz člana 24. stav 2. rukovodilac službe zaštite od požara i lice koje radi na organizovanju i sprovođenju preventivnih mera zaštite od požara mora imati najmanje prvi stepen visokog obrazovanja;
- 3) zaposleni u vatrogasnim jedinicama, u službi zaštite od požara i na poslovima zaštite od požara moraju imati najmanje srednje obrazovanje.

Lica iz stava 1. tačka 3) ovog člana koja prvi put zasnivaju radni odnos ili se prvi put raspoređuju na poslove zaštite od požara ne mogu biti starija od 30 godina.

Uslovi iz stava 2. ovog člana primenjuju se i na profesionalne vatrogasno-spasilačke jedinice Ministarstva.

Osnovna obuka zaposlenih

Član 53

Osnovna obuka iz oblasti zaštite od požara organizuje se za sve zaposlene odmah po stupanju na rad, a najkasnije u roku od 30 dana od dana stupanja na rad.

Osnovnu obuku i praktičnu proveru znanja zaposlenih za potrebe trećih lica obavljaju pravna lica iz člana 25. i člana 56. stav 1. ovog zakona. Lica koja rade na poslovima zaštite od požara mogu obavljati osnovnu obuku i praktičnu proveru znanja iz stava 1. ovog člana u pravnom licu u kome su zaposleni.

Program osnovne obuke donosi poslodavac odnosno rukovodilac državnog organa, organa autonomne pokrajine ili organa jedinice lokalne samouprave, po pribavljenoj saglasnosti Ministarstva.

Program osnovne obuke zaposlenih ima opšti deo i posebni deo koji sadrži specifičnosti zaštite od požara za delatnost kojom se pravno lice bavi. Minimum sadržaja programa osnovne obuke zaposlenih iz stava 1. ovog člana propisuje ministar.

Izuzetno od stava 3. ovog člana Ministarstvo odbrane ne pribavlja saglasnost.

Provera znanja zaposlenih vrši se jednom u tri godine.

Obavezno prisustvovanje obuci

Član 54

Zaposleni su dužni da prisustvuju obuci i proveru znanja iz oblasti zaštite od požara i da se u radu pridržavaju propisanih uputstava, upozorenja, zabrana, mera zaštite od požara, kao i da u slučaju požara pristupe gašenju požara.

Posebna obuka iz oblasti zaštite od požara

Član 55

Lica koja rade na poslovima zaštite od požara dužna su da pohađaju posebnu obuku iz oblasti zaštite od požara (u daljem tekstu: posebna obuka) i polože stručni ispit najkasnije u roku od godinu dana od dana zasnivanja radnog odnosa, odnosno raspoređivanja na poslove zaštite od požara.

Lica koja su se kao pripadnici Vojske Srbije stručno osposobljavala na kursevima zaštite od požara, po programu koji je usklađen sa Ministarstvom, stiču pravo na polaganje stručnog ispita iz stava 1. ovog člana.

Stručni ispit se polaže pred komisijom Ministarstva.

Vrstu i program obuke, obim i uslove posebne obuke, način polaganja, visinu troškova stručnog ispita, kao i visinu naknade članovima komisije iz stava 3. ovog člana propisuje ministar.

Pravna lica koja izvode posebnu obuku

Član 56

Posebnu obuku izvode pravna lica koja ispunjavaju određene uslove i imaju odobrenje Ministarstva.

Uslove iz stava 1. ovog člana utvrđuje Ministarstvo.

Posebna obuka iz oblasti zaštite od požara u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije

Član 57

Lica koja rade na poslovima zaštite od požara u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije dužna su da pohađaju posebnu obuku iz oblasti zaštite od požara i polože poseban stručni ispit, na način koji propisuje ministar odbrane.

IV ORGANIZACIJA VATROGASNE SLUŽBE

Vatrogasne jedinice

Član 58

Radi sprovođenja zaštite od požara, spasavanja ljudi i imovine, sprečavanja i suzbijanja drugih tehničko-tehnoloških nesreća i elementarnih nepogoda, osnivaju se vatrogasne jedinice.

Profesionalne i dobrovoljne vatrogasne jedinice

Član 59

Vatrogasne jedinice mogu biti profesionalne i dobrovoljne.

Profesionalne vatrogasne jedinice jesu vatrogasno-spasilačke jedinice Ministarstva (u daljem tekstu: vatrogasno-spasilačke jedinice), vatrogasne jedinice Ministarstva odbrane i Vojske Srbije, vatrogasne jedinice lokalne samouprave i vatrogasne jedinice pravnih lica svrstanih u prvu kategoriju ugroženosti od požara.

Jedinice lokalne samouprave, pravna lica i udruženja mogu osnivati dobrovoljne vatrogasne jedinice.

Ministarstvo vrši nadzor nad radom vatrogasnih jedinica, osim vatrogasnih jedinica Ministarstva odbrane i Vojske Srbije.

Vatrogasno-spasilačke jedinice Ministarstva

Član 59a

Vatrogasno-spasilačke jedinice Ministarstva iz člana 59. ovog zakona jesu snage zaštite i spasavanja u Republici Srbiji u skladu sa posebnim zakonom, i reaguju u akcijama

usmerenim na eliminisanju pojava nesreće, spasavanja ugroženog stanovništva i materijalnih dobara i otklanjanja posledica požara, elementarnih nepogoda i drugih nesreća.

Na prava i obaveze pripadnika vatrogasno-spasilačkih jedinica u pogledu radnopravnog statusa, primenjuju se propisi kojima je uređen radno pravni status zaposlenih u Ministarstvu.

Organizaciju, način rada, postupanje prilikom izvršavanja zadataka zaštite i spasavanja kao i način vršenja službe, kao i unutrašnjem redu u jedinici, u pogledu specifičnosti uređenja rada vatrogasno-spasilačkih jedinica, bliže propisuje ministar.

Uniformisani pripadnici vatrogasno-spasilačkih jedinica Ministarstva mogu biti samo oni kandidati koji nakon sprovedenog konkursa uspešno završe Osnovnu obuku za pripadnike vatrogasno-spasilačkih jedinica Ministarstva.

Polaznik kursa za Osnovnu obuku za pripadnike vatrogasno-spasilačkih jedinica Ministarstva, osim osnovnih uslova za prijem u radni odnos u Ministarstvu, utvrđenih posebnim zakonom, moraju da zadovoljavaju i posebne uslove, i to:

- 1) da ne može biti mlađi od 19 godina niti stariji od 30 godina;
- 2) da najmanje godinu dana imaju prebivalište na teritoriji organizacione jedinice za koju se raspisuje konkurs;
- 3) da ispuni posebne uslove u pogledu kriterijuma zdravstvene, psiho-fizičke i bazične motoričke sposobnosti.

Za raspoređivanje na rukovodeća radna mesta u vatrogasno-spasilačkim jedinicama Ministarstva potrebno je najmanje pet godina radnog staža na poslovima zaštite i spasavanja u vatrogasno-spasilačkim jedinicama.

Pripadnici vatrogasno-spasilačkih jedinica Ministarstva dužni su da se stručno usavršavaju u skladu sa planovima i programima koje utvrđuje Ministarstvo.

Bliže propise o kriterijumima za izbor kandidata za polaznike kursa za Osnovnu obuku pripadnika vatrogasno-spasilačkih jedinica, kao i o stručnom osposobljavanju, usavršavanju i napredovanju pripadnika vatrogasno-spasilačkih jedinica Ministarstva, donosi ministar.

Profesionalne vatrogasne jedinice lokalne samouprave

Član 60

Jedinice lokalne samouprave osnivaju profesionalne vatrogasne jedinice kada se obezbede odgovarajući objekti za smeštaj ljudstva, oprema i tehnika, kao i lično-zaštitna oprema, vatrogasne sprave i oprema i vatrogasna tehnika po važećim standardima i normama.

Minimalni broj vatrogasaca, kao i tehničku opremljenost i obučenosť profesionalnih vatrogasnih jedinica lokalne samouprave propisuje ministar.

Prava, obaveze i odgovornosti pripadnika vatrogasnih jedinica

Član 61

Na prava, obaveze i odgovornosti pripadnika vatrogasno-spasilačkih jedinica primenjuju se propisi o policiji.

Na prava, obaveze i odgovornosti pripadnika vatrogasnih jedinica Ministarstva odbrane i Vojske Srbije primenjuju se propisi o odbrani i Vojsci Srbije.

Na prava, obaveze i odgovornosti pripadnika vatrogasnih jedinica lokalne samouprave primenjuju se propisi o radnim odnosima u lokalnoj samoupravi.

Stručni ispit

Član 62

Po prijemu u radni odnos u vatrogasno-spasilačku jedinicu zaposleni je dužan da pohađa obuku i položi stručni ispit iz oblasti zaštite od požara prema planu i programu koji propisuje ministar.

Zaposlenom koji ne položi ispit u propisanom roku prestaje radni odnos.

Ministar propisuje program i sadržinu obuke i polaganje stručnog ispita iz stava 1. ovog člana.

Član 63

(Brisano)

Uniforma i interventna oprema

Član 64

Pripadnici vatrogasno-spasilačke jedinice nose propisanu uniformu za izvršavanje poslova i zadataka, a prilikom gašenja požara i ostalih intervencija propisanu interventnu opremu, u skladu sa propisima o policiji.

Dobrovoljno vatrogastvo

Član 65

U budžetu jedinica lokalne samouprave, budžetu autonomne pokrajne i budžetu Republike Srbije obezbeđuju se sredstva za programske aktivnosti dobrovoljnih vatrogasnih društava odnosno vatrogasnih saveza osnovanih za određenu teritoriju, u skladu sa zakonom.

Osnivanje, organizaciju, delovanje, prava i obaveze pripadnika dobrovoljnih vatrogasnih jedinica, društava odnosno saveza propisuje ministar.

Saradnja pri gašenju požara

Član 66

Vatrogasne jedinice su dužne da međusobno sarađuju i jedna drugoj pružaju pomoć pri gašenju požara i u vanrednim situacijama, u skladu s posebnim zakonom.

Radi gašenja požara i spasavanja ljudi i imovine ugroženih požarom vatrogasne jedinice mogu pružati pomoć vatrogasnim jedinicama susednih država, odnosno od njih tražiti pomoć, u skladu sa odlukom Vlade i zaključenim ugovorima o međunarodnoj saradnji.

Rukovođenje

Član 67

Ako u gašenju požara učestvuje vatrogasno-spasilačka jedinica, gašenjem požara rukovodi rukovodilac te jedinice.

Do dolaska vatrogasno-spasilačke jedinice gašenjem rukovodi rukovodilac vatrogasne jedinice koja je prva započela gašenje.

Prava rukovodioca akcije

Član 68

U toku gašenja požara i zaštite ljudi i imovine ugroženih požarom i ostalih intervencija rukovodilac akcije gašenja požara, odnosno rukovodilac intervencije, ima pravo da:

- 1) nepozvanim licima zabrani pristup na mesto gašenja požara ili drugog vanrednog događaja, kao i da obustavi saobraćaj pored tog mesta;
- 2) naredi evakuaciju lica i imovine iz ugroženih teritorija, prostorija i objekata;
- 3) naredi prekid dovodenja električne struje, gasa i tečnih goriva;
- 4) naredi upotrebu vode i drugih sredstava za gašenje požara koje koriste pravna i fizička lica ako se na drugi način ne može obezbediti potrebna količina vode odnosno drugih sredstava za gašenje požara;
- 5) naredi korišćenje vozila pravnih i fizičkih lica za prevoz povređenih u požaru, evakuaciju lica i imovine i dopremanje sredstava za gašenje požara;
- 6) naredi uklanjanje vozila i drugih predmeta koji se nalaze na protivpožarnom putu ili pored hidranta i koji onemogućavaju ili otežavaju pristup mestu gašenja požara ili korišćenje hidrantske mreže;
- 7) naredi drugim pravnim i fizičkim licima da stave na raspolaganje alat, prevozna, tehnička i druga sredstva potrebna za gašenje požara i spasavanje ljudi i imovine ugroženih požarom;
- 8) naredi delimično ili potpuno rušenje objekata ili delova objekata koji nisu zahvaćeni požarom, u slučaju da se na drugi način ne može obezbediti gašenje požara ili spasavanje života ljudi;

9) preduzme mere za obezbeđenje evakuisane imovine;

10) preduzme mere i radnje da bi se obezbedili tragovi i predmeti značajni za utvrđivanje uzroka požara;

11) naredi nasilno otvaranje zaključanog objekta ili prostorije radi gašenja požara i spasavanja ljudi i imovine;

12) naredi radno sposobnim licima, koja stanuju u neposrednoj blizini mesta požara, kao i licima koja se zateknu na mestu požara, da pruže pomoć u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine;

13) zatraži pomoć drugih vatrogasnih jedinica i svih ostalih službi koje se mogu angažovati u akciji gašenja požara i spasavanja lica i imovine.

Evidencije

Član 69

Vatrogasne jedinice dostavljaju izveštaj o svim izvršenim intervencijama nadležnoj vatrogasno-spasilačkoj jedinici, koja vodi jedinstvenu evidenciju izvršenih intervencija.

Ministarstvo vodi evidenciju svih vanrednih događaja i požara za teritoriju Republike Srbije i na zahtev zainteresovanog lica izdaje uverenje o nastalom požaru.

Ministar propisuje sadržaj i način vođenja evidencija iz st. 1. i 2. ovog člana.

Operativne karte

Član 70

Vatrogasno-spasilačke jedinice izrađuju operativne karte gašenja požara subjekata svrstanih u prvu i drugu kategoriju ugroženosti od požara.

Primerak operativne karte dostavlja se vatrogasnoj jedinici odnosno odgovarajućoj službi zaštite od požara u subjektu.

Subjekti iz stava 1. ovog člana dužni su da pruže sve potrebne podatke i stručnu pomoć za izradu operativne karte.

Obaveze građana

Član 71

Građanin koji primeti neposrednu opasnost od izbijanja požara ili primeti požar dužan je da ukloni opasnost, odnosno da ugasi požar ako to može učiniti bez opasnosti za sebe ili drugog. Ako građanin ne može sam da ugasi požar, dužan je da o tome bez odlaganja obavesti najbližu vatrogasnu jedinicu, odnosno policijsku stanicu.

Zabranjena je lažna prijava požara i drugih tehničko-tehnoloških nesreća.

Troškove intervencije vatrogasno-spasilačke jedinice po lažnoj prijavi požara snosi lice koje je lažno prijavilo požar.

Prava građana koji su učestvovala u gašenju požara

Član 72

Lice koje prilikom pružanja pomoći gašenja požara ili u vršenju obuke gašenja požara bude povređeno ili oboli, pa zbog toga odsustvuje s rada, odnosno postane nesposobno za rad, ima prava iz zdravstvenog, penzijskog i invalidskog osiguranja pod uslovima utvrđenim za policijskog službenika.

Ako u pružanju pomoći iz stava 1. ovog člana lice izgubi život, njegova porodica ima prava iz penzijskog osiguranja kao i porodica policijskog službenika koji je izgubio život u vršenju ili povodom vršenja poslova.

Lice koje stavi na raspolaganje sredstva i opremu za gašenje požara po naređenju rukovodioca akcije gašenja požara, odnosno rukovodioca intervencije u skladu s članom 68. ovog zakona, ima pravo na naknadu materijalne štete, u skladu sa zakonom.

V NADZOR NAD SPROVOĐENJEM ZAŠTITE OD POŽARA

Nadzor

Član 73

Nadzor nad izvršavanjem odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Ministarstvo preko inspektora.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, nadzor nad sprovođenjem zaštite od požara u objektima posebne namene koje koristi Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije vrši Ministarstvo odbrane.

Za subjekte u prvoj i drugoj kategoriji ugroženosti od požara vrši se periodični pregled, u skladu s aktom koji donosi ministar.

Inspektori

Član 74

Poslove inspektora obavlja lice koje ima visoku odnosno višu stručnu spremu tehničkog ili drugog odgovarajućeg smera i položen poseban stručni ispit Ministarstva i ispunjava druge uslove propisane zakonom.

Ministar propisuje program i način polaganja posebnog stručnog ispita za inspektore iz stava 1. ovog člana.

Vršenje uviđaja

Član 75

Inspektori učestvuju u vršenju uviđaja prilikom izbijanja požara i preduzimaju mere za utvrđivanje uzroka požara i otklanjanje štetnih posledica.

Prava i dužnosti inspektora

Član 76

U vršenju poslova inspekcijskog nadzora inspektor ima pravo i dužnost da:

- 1) uđe u privatni posed na zahtev stanara ili u slučaju otklanjanja ozbiljne neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi i imovinu većeg obima;
- 2) obavesti nadležni organ odnosno nadležnog inspektora da se gradnja objekata ne sprovodi u skladu s merama zaštite od požara predviđenim u glavnom projektu.

Vlasnici odnosno korisnici objekata i drugih nepokretnosti dužni su da omogućе obavljanje inspekcijskih poslova i da inspektoru daju na uvid propisanu dokumentaciju, potrebne podatke i obaveštenja.

Nalaganje mera

Član 77

Inspektor može rešenjem naložiti preduzimanje sledećih mera:

- 1) zabranu upotrebe oruđa i sredstava od kojih preti neposredna opasnost od izbijanja požara, dok se opasnost ne otkloni;
- 2) zabranu vršenja određenog posla u objektu, delu objekta ili prostoru ako im očigledno preti opasnost od izbijanja i širenja požara ili ako nisu obezbeđeni uslovi za sigurnu evakuaciju ljudi, dok se drugim protivpožarnim merama (adaptacija objekta, dela objekta ili prostora postavljanjem protivpožarnih zapreka i sl.) ova neposredna opasnost ne otkloni, kao i zabranu upotrebe objekta, ako nije utvrđena podobnost objekta za upotrebu prema članu 36. Zakona;
- 3) adaptaciju ili pregrađivanje na objektu da bi se sprečilo izbijanje i širenje požara i ugrožavanje ljudi i imovine;
- 4) zabranu pušenja, upotrebu otvorene vatre ili uređaja na određenim mestima na kojima preti opasnost od izbijanja požara;
- 5) nabavku neophodne vatrogasne opreme i sredstava za gašenje požara, kao i njihovo održavanje u ispravnom stanju;
- 6) druge mere koje imaju za cilj da spreče izbijanje i širenje požara i obezbede zaštitu ljudi i imovine.

Žalba protiv rešenja iz stava 1. tač. 1), 4) i 6) ne odlaže izvršenje.

Ovlašćenja inspektora

Član 78

U vršenju inspekcijskog nadzora inspektor je ovlašćen da naloži da se:

- 1) dovedu u ispravno stanje postrojenja, instalacije i uređaji;

- 2) obavi rekonstrukcija objekta ili pojedinih prostorija u njemu radi sprovođenja mera zaštite od požara;
- 3) ukloni otpad iz zatvorenog i otvorenog prostora koji je nastao u procesu rada ili je odložen na zabranjenim mestima;
- 4) uklone predmeti iz prostorija ili prostora koji predstavljaju opasnost od nastajanja i širenja požara ili onemogućavaju brz i siguran izlazak iz ugroženog objekta ili prostora;
- 5) održavaju svi šumski putevi i proseci u stanju koje omogućava svakodnevni pristup vatrogasnim vozilima;
- 6) izvedu stabilni, polustabilni, mobilni, odnosno drugi odgovarajući uređaji i instalacije za dojavu i gašenje požara, kao i drugi zaštitni uređaji i instalacije;
- 7) izvedu potrebni izlazi iz objekta ili njegovog dela da bi se omogućio brz izlazak lica u slučaju požara;
- 8) onemogući pristup vozilima koja pri radu mogu izbacivati iskre na mestima gde bi to predstavljalo opasnost od izbijanja požara;
- 9) dovedu u ispravno stanje vatrogasna oprema i sredstva za gašenje požara ili ta oprema i sredstva postave na određeno mesto;
- 10) uklone odnosno izmene oni elementi na postrojenjima, instalacijama i uređajima koji pri upotrebi mogu izazvati požar;
- 11) uklone zapaljive materije kojima su obrađene vodoravne i vertikalne površine evakuacionih puteva;
- 12) proveri znanje i obučenosť pripadnika vatrogasnih jedinica.

Rešenja o zabrani

Član 79

Inspektor će zbog neposredne opasnosti od požara rešenjem zabraniti:

- 1) držanje sirovina, gotovih proizvoda ili drugih predmeta u zatvorenim ili otvorenim skladišnim prostorima od kojih preći opasnost od izbijanja i širenja požara;
- 2) upotrebu otvorene vatre u zatvorenim i otvorenim prostorima (pušenje, zavarivanje, upotrebu svetiljki sa otvorenim plamenom, otvorena ložišta, elektroinstalacije koje nisu u posebnoj izvedbi i sl.);
- 3) upotrebu objekata ili njihovih delova, delova postrojenja, instalacija ili drugih uređaja ako se njihovim preuređenjem ne može otkloniti nedostatak koji može izazvati požar;
- 4) upotrebu uređaja, instalacija i sredstava dok se ne preduzmu mere da se opasnost ukloni;
- 5) obavljanje određenog posla u objektu ili njegovom delu, prostoriji odnosno prostoru (lakiranje, pretakanje zapaljivih tečnosti i gasova i sl.).

Žalba protiv rešenja iz stava 1. ovog člana ne odlaže izvršenje.

Nadzor nad građenjem objekata

Član 80

Nadzor nad građenjem objekata obuhvata:

1) kontrolu da li se građenje vrši prema overenim glavnim projektima, glavnom projektu zaštite od požara i glavnim projektima posebnih sistema i merama zaštite od požara;

2) kontrolu i proveru kvaliteta izvođenja svih vrsta radova i primenu propisa, standarda na koje se tehnički propisi pozivaju i tehničkih normativa iz oblasti zaštite od požara; proveru da li postoje dokazi o kvalitetu materijala, opreme i instalacija koji se ugrađuju, prema overenim glavnim projektima, glavnom projektu zaštite od požara i glavnim projektima posebnih sistema i mera zaštite od požara; davanje uputstva izvođaču radova; saradnju sa projektantom radi obezbeđenja tehnoloških i organizacionih rešenja za izvođenje radova i rešavanje drugih pitanja koja se pojave u toku izvođenja radova.

Nadzor iz stava 1. ovog člana vrši lice koje ispunjava uslove za vršenje stručnog nadzora, u skladu sa propisima o planiranju i izgradnji i koje ima odgovarajuće licence iz čl. 32. i 38. ovog zakona, a pisanim aktom investitora ili njegovog zastupnika je određeno da u toku izvođenja radova obavlja ove poslove.

Ministar propisuje bliže uslove i način oduzimanja ovlašćenja i licenci iz čl. 32. i 38. ovog zakona, kao i sastav i način rada komisije za oduzimanje licenci koju rešenjem obrazuje ministar.

Ministarstvo vodi evidencije o oduzetim ovlašćenjima i licencama iz stava 3. ovog člana.

VI KAZNENE ODREDBE

Privredni prestupi

Član 81

Novčanom kaznom od 500.000. do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup pravno lice ako:

1) obavlja poslove iz člana 24. ovog zakona a ne ispunjava propisane uslove i nema ovlašćenje Ministarstva za obavljanje ovih poslova (član 25. stav 1);

2) izrađuje Glavni projekat zaštite od požara a ne ispunjava propisane uslove (član 32. stav 1);

3) obavlja poslove iz člana 38. stav 1. ovog zakona a ne ispunjava propisane uslove;

4) obavlja poslove iz člana 44. stav 1, a ne ispunjava propisane uslove i nema ovlašćenje (član 44);

5) izvodi posebnu obuku a ne ispunjava određene uslove i nema odobrenje Ministarstva (član 56. stav 1).

Za privredne presteupe iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 50.000 do 200.000 dinara i odgovorno lice u pravnom licu.

Za radnje iz stava 1. ovog člana pored novčane kazne može se izreći i zaštitna mera zabrane pravnom licu da se bavi određenom privrednom delatnošću, odnosno zaštitna mera zabrane odgovornom licu u pravnom licu da vrši određene dužnosti u trajanju od šest meseci do pet godina.

Prekršaji pravnog lica

Član 82

Novčanom kaznom od 300.000 dinara do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) ne obezbedi tehnički opremljenu i obučenu vatrogasnu jedinicu sa potrebnim brojem vatrogasaca, ne obezbedi sprovođenje preventivnih mera zaštite od požara i stalno dežurstvo sa potrebnim brojem lica stručno osposobljenih za sprovođenje zaštite od požara, ne organizuje sprovođenje preventivnih mera zaštite od požara s potrebnim brojem lica stručno osposobljenih za sprovođenje zaštite od požara i ne obezbedi adekvatnu opremu i uređaje za gašenje požara (član 24. st. 1, 2. i 3);
- 2) ne donese Plan zaštite od požara (član 27. st. 1. i 3);
- 3) ne postupa po proračunima iz plana zaštite od požara (član 27. stav 2);
- 4) ne donese izmene i dopune plana zaštite od požara (član 27. stav 4);
- 5) ne istakne na vidljivom mestu plan evakuacije i uputstva za postupanje u slučaju požara (član 27a);
- 6) ne postupa po proračunima iz pravila zaštite od požara (član 28. stav 4);
- 7) ne donese Pravila zaštite od požara (član 28. stav 1);
- 8) ne istakne Plan evakuacije i uputstva za postupanje u slučaju požara na vidljivo mesto (član 28. stav 3);
- 9) ne pribavi saglasnost Ministarstva u skladu sa članom 33. st. 1. 2. i 3, članom 34. st. 1. 2. i 3, i članom 35. ovog zakona;
- 10) obavlja tehnološke procese na mestima i način suprotno članu 37. st. 1. i 2. ovog zakona;
- 11) u objektima visokogradnje ne obezbedi uslove za sigurnu evakuaciju ljudi (član 40. stav 1);
- 12) ne ugradi materijale zahtevanih karakteristika reakcije na požar u skladu sa propisima i standardima, ne pribavi dokaz o karakteristikama reakcije na požar i ne da ga na uvid nadležnom organu (član 40. stav 2);

13) ne izvrši postavljanje instalacija na odgovarajući način ili ako materijali za instalacije nemaju odgovarajuće karakteristike u skladu sa propisima i standardima, ne pribavi dokaz od nadležne ustanove i ne da ga na uvid nadležnom organu (član 40. stav 3);

14) ugrađene instalacije u objektima ne održava u ispravnom stanju i periodično ne kontroliše u skladu sa tehničkim propisima i standardima na koje se ti propisi pozivaju (član 40. stav 4);

15) gradi ili postavlja objekte i druge zapreke na putevima, prolazima, platoima i sličnim prilazima objektima koji su predviđeni za prolaz vatrogasnih vozila ili evakuaciju ljudi i imovine ugroženih požarom (član 41);

16) ne ugradi sisteme za otkrivanje i dojavu požara (član 42. stav 1);

17) ne ugradi sisteme za gašenje požara (član 42. stav 2);

18) ne izradi procenu rizika iz člana 42. ovog zakona (član 42. st. 3. i 4);

19) instalacije i uređaje iz člana 43. ovog zakona ne održava u ispravnom i funkcionalnom stanju (član 43);

20) ne izvrši kontrolu ispravnosti instalacija i uređaja u skladu sa članom 44. ovog zakona (član 44);

21) ne utvrdi preventivne mere zaštite od požara u planu upravljanja zaštićenog područja i ne pribavi saglasnost Ministarstva (član 47);

22) smešta zapaljivi materijal na prostoru suprotno članu 48. ovog zakona;

23) za vreme žetvenih radova ne preduzima posebne mere zaštite strnih useva od požara (član 49. st. 1. i 2);

24) spaljuje ostatke strnih useva, biljnih ostataka i smeća na otvorenom prostoru (član 50. stav 1);

25) ne organizuje protivpožarnu stražu (član 51);

26) ne organizuje osnovnu obuku zaposlenih iz oblasti zaštite od požara u propisanom roku i ne vrši praktičnu proveru znanja zaposlenih u propisanom roku (član 53. st. 1. i 6);

27) lica koja rade na poslovima zaštite od požara ne pohađaju posebnu obuku iz oblasti zaštite od požara i ne polože stručni ispit najkasnije u roku od godinu dana od dana zasnivanja radnog odnosa, odnosno raspoređivanja na poslove zaštite od požara (član 55. stav 1);

28) ako inspektoru ne omogući nesmetano vršenje poslova, ako ne stavi na uvid potrebna dokumenta i predmete i ne pruži drugu traženu pomoć (član 76. stav 2);

29) ako ne sprovede naložene mere zaštite od požara u roku određenom rešenjem nadležnog organa uprave za unutrašnje poslove (čl. 77. i 78);

30) ako povredi rešenje o zabrani (član 79);

31) ne odredi lice za vršenje nadzora nad građenjem objekta (član 80).

Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara i odgovorno lice u pravnom licu.

Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 150.000 do 500.000 dinara.

Za prekršaje iz stava 1. ovog člana pravnom licu i preduzetniku može se izreći zaštitna mera zabrane vršenja određenih delatnosti u trajanju od šest meseci do tri godine.

Prekršaji odgovornog lica u državnom organu, organu autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave

Član 83

Novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara kazniće se odgovorno lice u nadležnom organu ako:

- 1) (*brisana*)
- 2) ne donese Plan zaštite od požara (čl. 20. i 22);
- 2a) ne donese i ne izvrši izmene i dopune plana zaštite od požara (član 27. stav 3);
- 3) ne pribavi mišljenje Ministarstva koje sadrži uslove zaštite od požara i eksplozija (član 29. stav 2);
- 4) izda upotrebnu dozvolu bez prethodno pribavljene saglasnosti o podobnosti za upotrebu u pogledu sprovedenosti mera zaštite od požara (član 36. stav 6);
- 5) ne organizuje osnovnu obuku zaposlenih iz oblasti zaštite od požara u propisanom roku i ne vrši praktičnu proveru znanja zaposlenih u propisanom roku (član 53. st. 1. i 6).

Prekršaji fizičkog lica

Član 84

Novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

- 1) gradi ili postavlja objekte i druge zapreke na putevima, prolazima, platoima i sličnim prilazima objektima koji su predviđeni za prolaz vatrogasnih vozila ili evakuaciju ljudi i imovine ugroženih požarom (član 41);
- 2) loži otvorenu vatru u šumi i na udaljenosti od 200 m od ruba šume suprotno članu 46. ovog zakona;
- 3) smešta zapaljivi materijal na prostoru suprotno članu 48. Zakona;
- 4) za vreme žetve ne preduzima posebne mere zaštite strnih useva od požara (član 49. st. 1. i 2);
- 5) (*brisana*)

6) ne organizuje protivpožarnu stražu (član 51);

7) primeti neposrednu opasnost od izbijanja požara ili požar a ne ukloni opasnost, odnosno ne ugasi požar ili o požaru bez odlaganja ne obavesti nadležnu vatrogasnu jedinicu ili policijsku stanicu (član 71. stav 1);

8) lažno prijavi požar ili drugu tehničko-tehnološku nesreću (član 71. stav 2);

8a) ne pribavi saglasnosti u skladu sa čl. 33, 34. i 35. ovog zakona.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako spaljuje ostatke strnih useva, smeće i biljne ostatke na otvorenom prostoru (član 50. stav 1).

VII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Sporazum Ministarstva i jedinice lokalne samouprave

Član 85

Na teritoriji lokalne samouprave na kojoj nije osnovana vatrogasna jedinica poslove te jedinice do njenog osnivanja obavlja vatrogasno-spasilačka jedinica Ministarstva.

Ministarstvo i lokalne samouprave mogu zaključiti sporazum kojim se uređuju pitanja prenošenja odnosno preuzimanja opreme i sredstava kojima raspolaže Ministarstvo a koja su neophodna za početak rada profesionalnih vatrogasnih jedinica.

Usklađivanje poslovanja i opštih akata

Član 86

Privredna društva i druga pravna lica koja obavljaju poslove za koje su ovim zakonom propisani posebni uslovi dužna su da svoje poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Državni organi, organi autonomne pokrajine, organi jedinice lokalne samouprave, privredna društva i druga pravna lica dužni su da usklade svoje opšte akte koji se odnose na zaštitu od požara sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Lica koja su položila stručni ispit

Član 87

Lica koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona položila stručni ispit kojim je izvršena provera stručne osposobljenosti za rad na poslovima određenim ovim zakonom po propisima koji su bili na snazi u vreme njihovog polaganja, kao i lica kojima je tim propisima priznato pravo vršenja određenih poslova, ispunjavaju uslove za vršenje tih poslova i prema odredbama ovog zakona ako ispunjavaju i ostale propisane uslove.

Nastavak postupaka

Član 88

Postupci koji su započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona nastaviće se po propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja

Član 89

Danom početka primene ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaštiti od požara ("Službeni glasnik SRS", broj 37/88 i "Službeni glasnik RS", br. 53/93, 67/93, 48/94 i 101/05), osim odredaba čl. 74-79, koji prestaju da važe u skladu sa posebnim zakonom.

Podzakonski propisi predviđeni ovim zakonom doneće se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do početka primene podzakonskih propisa iz stava 2. ovog člana primenjuju se odredbe važećih podzakonskih propisa koje nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Stupanje na snagu

Član 90

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku RS", a primenjuje se po isteku devet meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti od požara

("Sl. glasnik RS", br. 20/2015)

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 38

Podzakonski propisi predviđeni ovim zakonom doneće se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 39

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".